

- Keypið norskt og vit hjálpa við fíggingini

Norskir fíggingarstovnar hava fingið eyguni upp fyri, at føroyska vinnan er í stórari framgongd. Í hesum døgum eru umboð fyri Eksportfinans í Føroyum har tey bjóða føroyskum fyrirkomulag fígging - og stuðul - um tey keypa norskar vørur

SVEINUR TRÓNDARSON

Føroyskar fyrirkomulag eru aftur vørnar áhugaverdar uttanlands.

Kreppan er farin í gloymskunar hav, og tíðin er komin, tá hyggjast skal framtíð.

Tað er ikki bara her heima, at vit hava funnið út av, at framgongd er í vinnuni. Tað hava eitt nú norskir fíggingarstovnar funnið út av.

Tey eru samstundis eisini greiðir yvir, at t. d. ein stórtur partur av fiskiflota okkara er gamal og mest sum niðurslitin, og tí treingir til endurnýggjan.

Tí hava teir vent eygunum henda vegin enn einaferð, og tí hevur Eksportfinans sent umboð henda vegin, sum hava tað til endamáli at selja norsku vinnuna, samstundis sum tey

bjóða fígging.

Tað eru norsku peningastovnamir, sum eiga Eksportfinans og stovnurin veitir bert fígging við veðhaldið. Tað merkir í stuttum, at vandin hjá Eksportfinans er rættiliga avmarkaður, tí tað verður tann, sum veðheldur, sum missir peningin, og tað kann verða føroyski landskassin, um tað í dag er møgulegt, at fáa landskassaveðhald, ella norski statskassin.

Vinnufremjandi lánistovnur

Sum nevnt eru tað norskir lánistovnar, sum eiga Eksportfinans, men stovnurin arbeiðir eisini sum ein »vinnufremjandi grunnur«. Hetta skal skiljast á tann hátt, at stovnurin einans veitir fígging til byggingar, um bygt verður á norsku skipasmíðum, og

tær hava tað ikki serliga gott í løtuni.

Norski »smíðjuádnarinn« hevur í nógv ár lagt seg eftir at arbeiða við fráländ-avinnuni, men tað tykist, sum er stígur komin í á tí økinum nú.

Samstundis hava evropisku skipasmíðurnar av álvara fingið kapping frá skipasmíðum í eitt nú Kina, og hesa kapping merkja norðmenn av álvara nú smíðurnar aftur skulu fara at byggja skip.

Lónarlagið í Kina er nógv lægri enn tað er í evropisku londunum, og tað ger tað torført hjá norsku skipasmíðunum at kappast á líka fæti við kinverjar.

Stuðul til bygging

Tí hevur norski staturin veitt skipasmíðunum ein stuðul.

Stuðulin verður útgoldin samsvarandi virðinum av skipinum og er hann antin 4,5 ella 9 prosent.

Skip sum kosta meiri enn 10 mió. evrur fáa 9 prosent í byggistuðli, meðan skip sum kosta minni fáa 4,5 prosent. Treytin er tó, at skipið í minstalagið er 100 btr til stóðdar.

Ein onnur treyt er eisini og hon sigur, at tað kann ikki latast stuðul til skip úr

– Lata føroysk reidari skip síni byggja í Noregi, so eru vit til reidari at verða við í fíggingini, um so er at verkætlanin er burðardyg, siga tey bæði Ove A. Erichsen og Dagny E. Astrup, frá Eksportfinans úr Noregi.

ES- og EBS-londum.

Hetta er eisini ein orsök til at Føroyar eru so áhuga- verdar í norskum eygum, tí vit eru hvørki við í ES ella EBS.

Leggjast skal eisini afturat, at stuðul eisini verður latin til umbygging av fiski- forum og hann er eisini 4,5 prosent.

Stuðulin verður latin skipasmíðuni og ikki reið- arinum. Tað merkir eisini at hann ikki skal roknast inn í fíggingina.

Fíggar ikki bert skip

Sum teimum flestu kunnugt hava norðmenn stóran kunneika í oljuvinnuni og tað sæst eisini aftur í tí, sum Ekportfinans hevur at bjóða.

Tey fígga nevniliga ikki bara fiskivinnu. Stovnurin fíggar alt vanligt virkse- mi, men á Føroyatúrnum verður dentur lagdur á tann marítima partin, tað er skip- abygging, fráländavinnuna og á alivinnuna. Treytin er tó tann, sum vit fyrr hava nevnt, at arbeiðið verður

gjørt í Noregi.

Norska rentan eingin forðing

Seinastu tíðina hevur norsk búskapurin verið fyri hør- um bakkostum, og tað sæst millum annað aftur við, at rentustøði í Noregi er hægri enn okkara.

Hetta er tó eingin forðing fyri góðari fígging frá Eks- portfinans, tí stovnurin veitir fígging í øllum møguleg- um gjaldoyrum, og tað rent- an er eisini hareftir.

Lága norska krónan gevur norskum fyrirkomulag kappingarfyrirmin sammett við onnur lond, og tað er henda fyrirmin, sum norð- menn vilja brúka, t. d. í Fø- oyum.

Eksportfinans er eisini ein sera høgt mettur fíggingar- stovnur.

Altjóða kreditmetingar- stovnar meta hann í klassa- num »AAA« og tað er hægsti klassin sum finst.

Umboðini fyri Ekportfin- ans siga, at tað bert eru tveir aðrir privatir fíggingar- stovnar í øllum heiminum,

sum hava somu høgu kred- itmeting.

Rentan verður ásett eftir reglum hjá OECD og tað verður afturgjaldstíðin eis- ini.

Meginparturin av lánun- um úr Eksportfinans verða afturgoldin yvir hálvtíggj- unda ár. Hetta er tó ikki galdandi fyri føroysk lán, tí tey skulu gjaldast aftur yvir eitt fimt ára skeið.

Í Eksportfinans eru tey greið yvir, at hetta kann verða ein forðing fyri at veita føroyingum fígging, og tí verður í løtuni arbeiðt við at leingja freistina fyri afturgjalding.

Fund við virkir og fíggingarstovnar

Í Eksportfinans eru tey greið yvir, at tað ikki bara ber til at koma til Føroya og bjóða fígging uttan at hava eitt gott samstarv við føroyskar fíggingarstovnar.

Í tí sambandi skulu tey hava nógv fundir, bæði við føroyskar fyrirkomulag og eisini við føroyskar fígging- arstovnar.

Meg@ skeið

Grundskeið í windows 95/98 og internet

Mega og Mega-service halda fram í viku 11 við teimum vælumtókta grundskeiðunum Win98 og Internet.

Hevur tú ikki kunneika Windows 95/98 og/ella Internetið, eru hetta júst skeiðini fyri teg/tykkum.

Skeiðini verða hildin í Sankta Frans Skúla (Internet) og í Kommunuskúlanum (Win98)

Í viku 14 verður skeið í Áttargransking (WinFamily). Tað ber eisini til at tekna seg til hetta skeiðið longu nú.

Tekning á tlf. 32 05 05 ella 21 05 07

Skeiðleiðarar: Johan Ziskason
Skinnerholm

Nýggju sparikassa- stjórnarnir

Føroya Sparikassi fær nýggja leiðslu í nærmastu framtíð. Eyðun á Rógvi Olsen fór frá 1. marts og Marner Jacobsen hevur tikið við forstjórastarvinum. Bjarni Olsen verður nýggjur stjórnari. Bjarnir er í løtuni stjórnari á Hagstovu Føroya. Tað er enn ikki pára greitt nær Bjarni tekur við stjórnastarvinum

Eginpeningurin skal verða 20 prosent

Skal Eksportfinans verða við í skip- afígging, so skulu minst 20% verða eginpeningur

SVEINUR TRÓNDARSON

Umboðini fyri Eksport- finans, sum eru í Fø- oyum í løtuni siga, at tey fara at hyggja við vælvild eftir teimum umsókn- um sum koma úr Føroyum.

– Vit hava fingið nógv- ar fyrispurningar um fígging av føroyskum verkætlanum, sum skulu gerast í Noregi, tí valdu vit at koma til Føroya.

– Men tað er ein treyt, at skal Ekportfinans verða við í fíggingini, so skulu minst 20 prosent verða eginpeningur, tá vit tosa um skipabygging. Restina eru vit til reidari at fígga, saman við einum føroysk-

um fíggingarstovni, siga Ove A. Erichsen og Dagny E. Astrup frá Eks- portfinans.

Tey nevna sum dømi, at eru 20 prosent eginpen- ingur, so kunnu antin Fø- oya Banki ella Realkred- itturin fígga við 1. veð- rætti, meðan Eksportfin- ans »tekur« restina.

– Á henda hátt koma eisini føroyskir fíggingar- stovnar við í verkætlan- inar, siga tey.

Tá talan er um annað enn skipabygging, tá er kravdið til eginfígging ikki 20 prosent meir, men 15 prosent.